

die Aktionskarten¹⁰⁰

die Aktionskarten 100 on uusi avaus sanaston ja kuullunymmärtämisen oppimiseen. Digitaaliset oppimateriaalit ovat aiemminkin lisänneet yksilöllistä työskentelyä ja välittömiä palautteita harjoitteluun, mutta die Aktionskarten 100 menee pitemmälle. Se lähtee liikkeelle ajatuksesta, että kielenoppijan kannalta ääni on ensisijainen tiedon kantaja. Sen tiedämme jo äidinkielen alkeiden oppimisesta. Kouluoppiminen on tietenkin erilainen prosessi, mutta uusi teknologia tekee mahdolliseksi valjastaa ääni, kuva ja aktiivinen toiminta uudella tavalla palvelemaan myös vieraan kielen oppimista.

die Aktionskarten 100 -ohjelman sanasto on peruskoulun opetussuunnitelman ytimestä.

Sanaston oppimisessa lähdetään liikkeelle ensimmäisessä tehtävässä siitä, että sana pitää kuulla oikein. Oppija kuulee ensin kunkin sanan oikein äännettynä ja sen jälkeen kolme vastausvaihtoehtoa, joiden joukossa on kaksi virheellisesti äännettynyttä versiota sanasta. Oppijan tehtävänä on tunnistaa vaihtoehdoista se, joka on mallin mukainen. Sanan oikean ääntämisen tunnistaminen palkitaan merkitystä osoittavalla kuvalla. Seuraavassa tehtävässä äänen ja merkityksen linkkiä vahvistetaan taas niin, että merkityksestä kertova kuva pitää löytää äänen perusteella.

Ensimmäisen tehtävän pohjalta muistaminen on tavallisesti vielä epätäydellistä, joten toisessa tehtävässä hyödynnetään tietokoneen mahdollisuuksia avustaa oppijaa oikean kuvan löytämisessä. Tehtyään virheen hänelle kerrotaan, mikä on hänen valitsemaansa kuvaa vastaava sana, ja muistutetaan mitä hänen piti löytää. Näin toinen tehtävä mukautuu oppilaan osaamiseen ja kertoo ensimmäisen tehtävän sisältöä. Vain virheiden kohdalla opastetaan. Virheitä voi tehdä useampia, mutta lopulta kaikkien sanojen kohdalla päädytään oikeaan kuvaan.

Kolmannessa tehtävässä sanoja ryhdytään käyttämään toiminnallisessa yhteydessä. Oppijan tehtävä on rakentaa aihepiiriin liittyvä monipuolinen kuva seuraamalla suullisia ohjeita. Aiemmin opitut sanat ovat nyt osana ohjaavia lauseita ja oppijalla on kuullunymmärtämisen kannalta keskeinen segmentoinnin ongelma. Tehtävän ratkaiseminen edellyttää vain kohdesanojen poimimista lauseista ja niiden merkityksen muistamista, mutta samalla oppija on jatkuvasti puhutussa 'kielisuihkussa'. Oppimisen tueksi rakentuu tehtävän edetessä rikas visuaalinen näkymä. Myös tässä tehtävässä oppilas opastetaan tietokoneen kärsivällisyydellä lopulta maaliin. Olennaista on, että se mitä hän saa kielestä irti, vaikuttaa siihen mitä hän saa kuvaruudulla rakennettua. Avainsanojen poimiminen on yksi kielenoppimisen keskeisiä taitoja ja sen harjoittelu kannattaa.

Vasta neljännessä tehtävässä oppilas näkee sanojen kirjoitusasun, silloinkin vasta kuuntelun jälkeen ja kuuntelemisen kera. Äänimateriaalina on nyt edelliseen kuvaan liittyviä yksinkertaisia lauseita, jotka kuuluvat puhekuplia napauttamalla. Puhekuplat pitää osata raahata sellaiseen kohtaan kuvassa, josta todennäköisesti puhutaan. Kun tässä onnistuu, lause näkyy sanoiksi tai sanaryhmiksi pilkottuna ja nämä osat täytyy järjestää oikeaan järjestykseen. Tätä helpottavat lauseen osia vastaavat puhekuplat, jotka ovat valmiiksi oikeassa järjestyksessä. Puhekuplat ovat siis apuneuvo, jota voi käyttää tai olla käyttämättä. Kun sanat ovat oikeassa järjestyksessä, niiden alapuolelle ilmestyvät info-napit, joiden takaa löytyvät sanojen tai sanaryhmien käännökset. Näin neljänteen tehtävään päästyään oppija voi tarkistaa häntä mahdollisesti vaivaamaan jääneet sanat.

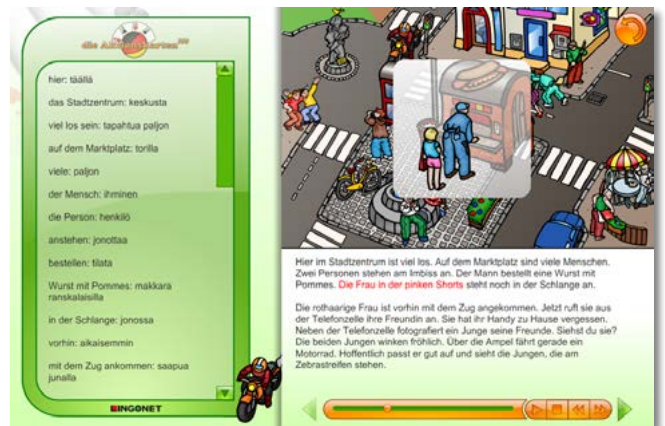
Viides tehtävä vie oppilaan tekemään ”kielihampurilaisia”. Aiemmin esiintyneet kuvailivat lauseet on nyt pilkottu hampurilaisen kolmeen kerrokseen ja oppijan pitää tuottaa näistä lisää hampurilaisia vetämällä jokaisesta kerroksesta yksi osa alalaidassa olevalle liukuhihnalle. Osien pitää olla oikeassa järjestyksessä. Lause tarkistetaan kokonaisuutena napauttamalla, ja oikea lause luetaan ääneen samalla kun se näkyy liukuhihnalla. Lukemisen jälkeen se liikuu pois ja uusi hampurilainen ilmestyy ruudun reunalle. Virhetilanteissa kaikki osat palautetaan alkuperäisille paikoilleen. Oppijan on myös mahdollista kiikari-ikonia napauttamalla käydä muistin virkistämiseksi kurkkaamassa kuvaa, josta kaikki lauseet kertovat. Tehtävä on suunniteltu oppimisen vaiheeseen, jossa lauseiden tuottaminen on vielä vaikeaa ja aputehtävästä voi olla hyötyä. Kun kaikki hampurilaiset on tehty, pieniä hampurilaisia napauttamalla kunkin lauseen voi palauttaa liukuhihnalle, ja mikäli käännös on saatavissa, sen saa nyt näkyviin lausetta napauttamalla. Näin myös nopea kertailu on mahdollista.

Kuudes tehtävä juurruttaa pelimäisessä ympäristössä aiemmin esiintyneitä kielellisiä konstruktioita, esimerkiksi prepositiorakenteita. Visuaalisen hälinän keskellä olevalla 'lautasella' on fraasin alkuosa ja ympäriltä liikuu kohti keskustaa vaihtoehtoisia sanoja alkuosan jatkoksi. Oppijan on napautettava oikeaa vaihtoehtoa ennen kuin joku vaihtoehdoista ehtii hajottaa lautasen. Sekä oikean että väärän vastauksen kohdalla oikea fraasi kuuluu ennen seuraavaan osioon siirtymistä. Myös tässä tehtävässä on mahdollista lopussa selailla oikeita vastauksia sekä niiden käännöksiä, jos niitä on saatavissa.

Seitsemäs tehtävä on lukuharjoitus, mutta nyt erityisen 'karaoke-kirjan' muodossa. Jokaiseen aihepiiriin liittyen on olemassa lyhyt kertomus, joka kuvailee aihepiirin perusnäkökymää. Napauttamalla PLAY-nappia tietokone lukee näkyvillä olevan sivun tekstin lause lauseelta ja toiston kohteena oleva lause värjäytyy punaiseksi. Jo ensimmäisistä tehtävistä tutut kuvat perusnäkökymän yksityiskohdista näkyvät ruudulla suurennettuina samalla kun niihin liittyvä sana mainitaan. Toistoa voi pysäyttellä ja uudelleen kuuntelu sivun eri kohdista on helppoa ja sujuvaa. Sanasto tukee ymmärtävää lukemista, vaikka tässä vaiheessa ei tule merkittävästi uutta sanastoa.

Kahdeksas tehtävä on pitemmälle ajanjaksolle tarkoitettu harjoitteluympäristö. Sen avulla oppija voi varmistua, että hän vielä useiden viikkojenkin jälkeen osaa ohjelmassa opitut sanat, ja näin niistä muodostuu pysyvää omaisuutta. Tehtävä perustuu aukkoteksteihin, joissa sanat, joita oppija ei ensi yrittämällä osaa, kertautuvat yhä pitenevän ajan kuluttua. Oikea vastaus siirtää sanaa aina eteenpäin, kunnes se lopulta siirtyy opittujen joukkoon. Jo ensimmäisellä kerralla oikein saadut sanat siirtyvät heti opittujen sanojen joukkoon.

